

'Zeg nee tegen de klimaathype'

Václav Klaus

Foto: AP

Václav Klaus is ten strijde getrokken tegen de klimaat-hysterie. De Tsjechische president deed een dagje Antwerpen om zijn boek te promoten.

Henk Rijkers

Je heft niet elke dag het glas met een echte president. De ontmoeting is een beetje onwerkelijk. Je begeeft je op een late, zonnige namiddag naar Antwerpen. In boekhandel *t stad leest* staat een handjevol mensen te wachten, met een glas in de hand. Door de bijna uitgestorven Steenhouwersvest, een straatje in het oude centrum, gaan de laatste shoppers naar huis. En dan opeens witte motoragenten, blauwe zwaailichten en remmende limousines waaruit gekostumeerde mannen met oortjes springen. In het oog van die orkaan stapt Václav Klaus uit zijn Mercedes en wandelt met de handen in zijn streepjespak de winkel binnen. Hij knikt vriendelijk naar links en rechts. Binnen gaat hij meteen met uitgestoken hand op Jean-Marie Dedecker af. Het is hier liberalen onder elkaar.

Politieke ideologie

De Tsjechische president, die zich 'klimaatdissident' noemt, is op een promotietour voor zijn boek. Volgens hem gijzelen milieuactivisten de politiek. De vrijheid staat veel meer op het spel dan het klimaat. Linkse geestdrijvers buiten klimaatschommelingen uit om er een politieke ideologie van te maken. En politieke ideologie, daar zijn ze in Oost-Euro-

pa toevallig ervaringsdeskundig in. Klaus: "Klimaatverandering is pure *junk science*, wegwerpwetenschap zoals het marxisme. Wat kunnen we doen om de mensen weer kritisch en rationeel te leren denken? Hoe kunnen we deze irrationele, overtrokken angsthandel terugdringen?"

'Bakstenen muur'

Derk-Jan Eppink, Europarlementariër voor de Lijst Dedecker, verwelkomt de Tsjechische president. Hij omschrijft Klaus als een man die de waarheid zegt als iedereen graag wat anders wil ho-

'Het klimaat is veranderd. Ik bedoel het geestelijke klimaat'

ren. In 2009 hield hij een rede voor het Europees Parlement, waarin hij uitlegde dat dit "losgeraakt was van de werkelijkheid" en dat een parlement zonder legitime oppositie die naam niet verdient. Sommige europarlementariërs verlieten overstuur de zaal, anderen werden huilend in de wandelgangen aangetroffen. Eppink vergelijkt Klaus met Frits Bolkestein. "Tien jaar geleden zei Bolkestein openlijk dat de euro zou ontsporen als die niet ondersteund werd door een degelijke monetaire politiek en gietijzeren criteria van het Stabiliteitspact. Hij stelde ook dat een gemeenschappelijk EU-immigratiebeleid zonder bewaakte buitengrenzen een politieke terugslag zonder weerga zou oproepen. Hij werd uitgelachen. Maar nu lacht de politieke elite van de EU niet meer. Ze verspilden tien jaar aan beleid maken en toch zouden ze liever tegen een bakstenen muur rijden dan toegeven dat ze fouten ge-

maakt hebben." Klaus knikt instemmend.

'Vliegende schotels'

"Mensen geloven in irrationele dingen", zegt Klaus. "De een gelooft in vliegende schotels, de ander in opwarming van de aarde. Vooral als het je ook nog wat oplevert. Als je wetenschapper bent, levert het je fondsen op, of een goedbetaalde baan bij de overheid. Geen wonder dat er gefraudeerd wordt met onderzoek dat de hype in de hand werkt. Ik vind dat allemaal evident. Het verbaast me hoeveel mensen me

zeggen dat ik moedig ben. Ik ervaar mijn eigen kritische opstelling als normaal." De Tsjechische president

is een optimist. Volgens hem is de ergste hype voorbij. "We moeten toegeven dat het klimaat veranderd is", zegt hij en als hij verbaasde gezichten ziet, vult hij snel aan: "Ik bedoel het geestelijke klimaat. Mensen staan open voor kritiek, maar intussen is het klimaatbeleid wel van start gegaan. Als iemand die het grootste deel van zijn leven onder het communisme doorbracht, moet ik u zeggen dat ik de grootste bedreiging van de vrijheid, democratie, markteconomie en welvaart nu zie in het ambitieuze milieuactivisme en niet in het communisme. Deze ideologie wil de vrije en spontane ontwikkeling van de mensheid vervangen door een centrale en wereldomspannende planning. Laten we ons gezamenlijk daartegen uitspreken." x

Václav Klaus, *Blauwe planeet (niet groen)*. De visie van een klimaatdissident. Uitg. Aspekt, 168 pp., pb., € 17,95, ISBN 978 90 5911 864 5.

Witbalans

En, hoe staat het nieuwe jasje van het KN mij? Ik schrijf dit stukje als het ware in een paskamer zonder spiegels; op dit ogenblik kan ik slechts gissen hoe de column er in de nieuwe opmaak uitziet. Dan kun je zeggen: wat maakt het uit? Het gaat toch uiteindelijk om de inhoud? Het maakt

daarbij toch niet uit in welk lettertype de tekst wordt opgemaakt, en met hoeveel witruimte tussen de regels, en over hoeveel kolommen de zinnen worden uitgesmeerd, enzovoort?

Nou, tot op zekere hoogte wel, denk ik. Vorm en inhoud kun je nooit helemaal loswrikken van elkaar. Als ik de zin 'God is groot!' neerpen in een sierlijke kalligrafie zal ik bij de lezer een ander effect sorteren dan wanneer ik exact dezelfde frase in korzelige blokletters in het papier kras. Ja, ik durf de stelling wel aan dat er in zulke gevallen iets heel anders staat, zelfs al staat er precies hetzelfde. Inhoud is in belangrijke mate afhankelijk van de vorm. Als we dat niet beseffen, en de vorm als bijzaak gaan zien, verliezen we iets van een esthetische sensitiviteit, we dreigen vormblind te raken. En daarmee gaat óók iets van de inhoud verloren.

Het grote slagveld van dat proces vinden we natuurlijk niet in de *restyling* van weekbladen, maar in de liturgie. Daarin is de afgelopen decennia ook driftig gezocht naar een nieuwe 'opmaak', naar nieuwe vormen. Op zichzelf even logisch en legitiem als een nieuwe vormgeving voor een krant. Maar dat deze zoektocht ook tal van miskleunen oplevert, is inmiddels evident. Jan De Volder stelde dat onlangs nog aan de kaak in *Tertio*, in een mooi en moedig commentaar op wat hij de "infantilisering en banalisering" van de liturgie noemt: vlakke gedichtjes in plaats van Schriftlezingen, sentimentele liedjes met slechts nog vage christelijke echo's, de mens als middelpunt in plaats van de Heer... Vormblindheid troef dus.

God is groot, maar heus niet te groot voor een nieuw jasje – dat is het probleem niet. Het probleem met het type liturgie dat De Volder zo terecht hekelt, is dat het God zelf als een te krappe en sleetse oude jas is gaan zien. Een jasje dat we in de kledingbak smijten omdat we menen dat de eigenlijke inhoud een slap zeververhaal is over lief-zijn-voor-elkaar.

Liturgie die zich met God wil bekleden, zal naakt achterblijven. Liturgie die God wil bekleden, hoeft niet bij de tijd te zijn, maar evenmin uit de tijd. Er bestaat een verschil tussen 'voor eeuwig exact hetzelfde' en 'tijdloos'. Dat verschil zouden de tailleurs van de liturgie moeten begrijpen.

Anton de Wit

China vs. Vaticaan

Het blijft rommelen in de betrekkingen tussen China en het Vaticaan. De regeringsgetrouwe 'bovengrondse' Kerk, de Patriottische Vereniging, heeft gisteren (donderdag) opnieuw een bisschop gewijd zonder toestemming van het Vaticaan, de vijftigjarige Joseph Shen Guo'an. Pausgetrouwe priesters uit het Centraal-Chinese bisdom en bisschoppen van omliggende bisdommen zijn onder druk gezet om aan de plechtigheid deel te nemen. Waarnemers stellen dat Shen Guo'an niet geschikt is voor het bisschopsambt, en dat hij het zelf ook niet ambieerde.

(KN/KNA)

Onderzoek Ierse Kerk

Het Vaticaan publiceert begin 2012 de uitkomsten en aanbevelingen van het onderzoek naar seksueel misbruik door priesters in Ierland. Dat maakten de betrokken Vaticaanse instanties dinsdag bekend. Met die aankondiging eindigt de eerste fase van de zogeheten apostolische visitatie van de Ierse Kerk. Daarin is gekeken naar de effectiviteit van de afhandeling van misbruikzaken en de huidige vormen van bijstand aan slachtoffers. Een en ander moet uitlopen op de geestelijke vernieuwing waar paus Benedictus XVI over sprak in zijn brief aan de Ierse katholieken van maart 2010. De aankondiging komt kort nadat de Ierse primaat, aartsbisschop Diarmuid Martin, het Vaticaan verweet dat het nog geen consequenties heeft getrokken uit de apostolische visitaties. Dat is "geen kritiek op de Heilige Vader, maar een oproep aan zijn medewerkers", aldus mgr. Martin. De aartsbisschop van Dublin verwacht dat de onderzoeken belangrijke aansporingen opleveren voor de vernieuwing van de Ierse Kerk. (KN/CNA/KNA)

Bisschoppen en basketbal

Foto: AP

De bisschoppen van Miami en Dallas zijn een wedstrijd aangegaan over de uitslag van de finale van de Amerikaanse basketbalcompetitie NBA. De Miami Heat en de Dallas Mavericks maken momenteel in een serie wedstrijden uit wie zich 's lands beste mag noemen. Als Miami wint, schenkt de aartsbisschop van die stad, Thomas Wenski, zijn collega van Dallas drie voorwerpen uit drie delen van zijn bisdom. Als Dallas aan het langste eind trekt, geeft bisschop Kevin Farrell onder meer een hoed met daarop de kreet *Don't mess with Texas*. (KN/CNA)

Moord op persvrijheid

Pakistaanse mensenrechtenactivisten en leden van religieuze minderheden, waaronder katholieken, treuren om de vermoorde journalist Syed Saleem Shazad van de *Asia Times*. "Zijn werk werd gewaardeerd, hij was een onbesmet en eerlijk persoon, die de moed had om de waarheid te spreken. Hij werd vermoord omdat hij verborgen werkelijkheden aan het licht bracht", zei de priester John Shakir Nadeem van Radio Veritas. Mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch stelt dat de moord "alle kenmerken van eerdere moorden door Pakistaanse inlichtingendiensten" draagt. (KN/CC)

Israëls dilemma

De kaarten in het Midden-Oosten worden opnieuw geschud, wat tot een hoop onzekerheid voor Israël leidt.

Bert van Slooten

De huidige onrust in de Arabische wereld wordt vooral gelezen in het spanningsveld van autoritaire regimes versus een rebellerende jongere generatie die democratische hervormingen eist. Israël zal als eerste met de uitkomst van deze strijd worden geconfronteerd, waarbij het paradoxale is dat democratische hervormingen en vrije verkiezingen in de Arabische wereld waarschijnlijk niet in het voordeel van Israël zullen uitpakken. De gewelddadige confrontatie tussen Palestijnen en Israëlische troepen op de Golan Hoogvlakte van afgelopen weekend wijzen uit welke richting het op kan gaan.

Vredesverdrag?

Israël sloot in de afgelopen decennia met Egypte en Jordanië een vredesverdrag. Dat kreeg in de daaropvolgende jaren eerder het karakter van een niet-aanvalsverdrag dan van werkelijke vrede. De reden hiervoor is vooral de massale weerstand die deze verdragen opriepen bij zowel de Egyptische als Jordaanse bevolking. De waarheid is dat Israël geen vredesverdrag sloot met Jordanië maar met de Jordaanse vorst. Hij liet het verdrag nooit ratificeren door het parlement in de wetenschap dat er absoluut geen meerder-

heid voor was. Hierbij volgde hij het voorbeeld van de Egyptische president Anwar Sadat, die in 1979 met het ondertekenen van het vredesverdrag met Israël tevens zijn eigen doodvonnis bleek te tekenen.

Alleen nog vijandig

Israël wordt dezer dagen geconfronteerd met een wurgend dilemma. Het oude Midden-Oosten was vijandig maar stabiel. De contouren van het Midden-Oosten in wording lijken erop te wijzen dat de vijandigheid blijft maar de stabiliteit verdwijnt met alle onvoorspelbare consequenties van dien.

Net als Saoedie-Arabië en de andere Arabische Golfstaten heeft Israël achter de schermen tot op het laatste moment druk uitgeoefend op de Amerikaanse regering om de in het nauw gedreven Egyptische president Moebarak te ondersteunen. De

rekt gevaar beschouwt voor zijn nationale veiligheid.

Ondertussen doen de Moslimbroeders en salafisten steeds nadrukkelijker van zich spreken in het Egyptische politieke landschap, terwijl er geruchten circuleren dat Hamas zijn hoofdkwartier zal verplaatsen van Damascus naar Cairo. In dit scenario lijkt het annuleren van het vredesverdrag met Israël slechts een kwestie van tijd.

In de coulissen

Het meest verontrustende voor Tel Aviv is echter het aangekondigde herstel van de diplomatieke relaties tussen Cairo en Teheran. Een bericht dat ook voor grote onrust zorgde in de Arabische Golfstaten, die het sjiietische Iran beschouwen als vijand nummer één. Zowel in Israël als in de Arabische Golfstaten overheerst de mening dat Washington de huidige ontwikkelin-

De vredesverdragen lijken eerder niet-aanvalsverdragen

VS kozen er echter voor hun meest loyale bondgenoot in de Arabische wereld publiekelijk te laten vallen. In de daaropvolgende maanden gebeurde wat Israël vreesde. De Egyptische overheid lijkt de controle over de Sinaïwoestijn te hebben verloren. Momenteel wordt de aanwezigheid van al-Qaedastrijders in het gebied gemeld. De grensovergang met de door Hamas gedomineerde Gazastrook werd geopend voor goederen en personen, wat Israël als een di-

gen volkomen verkeerd inschat en bovendien een onbetrouwbare partner is. De kaarten van het Midden-Oosten worden opnieuw geschud en achter de schermen worden reeds nieuwe coalities gesmeed. Tegen bovenstaande achtergrond lijkt het bijna logisch dat in de verborgenheid van de coulissen een steeds nauwere samenwerking wordt gesmeed tussen de kleine Hebreeuwse staat en de monarchieën in de Arabische Golf. x

Foto: AP

Duizenden Israëliërs vieren de 44e verjaardag van de annexatie van Oost-Jeruzalem in 1967.